

**A szakdolgozat formai követelményei
(teológus-lelkész szak)**

Bevezetés

TVSz 1. melléklete:

A szakdolgozat tudományos munkának tekintendő, ezért meg kell felelnie a tudományos munkákkal szemben támasztott legalapvetőbb formai követelményeknek.

A dolgozat számítógépen készítendő és három példányban, bekötve kell a Rektori Hivatalban leadni. A három példányból egy példány fekete színű, kemény borítású kötésben legyen, míg a másik kettő spirálkötésben is leadható. A dolgozat egyidejűleg digitális formában is benyújtandó (a dolgozat hátsó, belső borítóján lévő tasakban).

A szakdolgozat külső borítójára ráírandó: intézményünk neve; a szakdolgozat címe (valamint ha van, alcíme); a dolgozat készítőjének neve, a szak megnevezése és a beadás éve. A belső címlapon a fentiekén kívül jelezni kell az intézet hivatalos megnevezését és az intézet vezetőjének nevét (lsd. a mellékelt példát a sortávolságok, betűméretek és –típusok tekintetében).

A dolgozat beadásának idejét a Rektori Hivatal/Tanulmányi Osztály munkatársa a dolgozat utolsó lapján rögzíti, ill. egy e célra felfektetett íven regisztrálja.

Beadási határidő: minden szemeszter szorgalmi időszakának utolsó napján, a hivatali nyitvatartás időpontjáig.

A dolgozat minimum 120 ezer, maximum 160 ezer karakter lehet szóközökkel. A dolgozatban szükséges a lábjegyzet használata, valamint a felhasznált irodalom pontos bibliográfiai adatai és a tartalomjegyzék (ez utóbbit a dolgozat elején kell közölni). Az esetleges rajzok, ábrák, kimutatások a szövegen belül is elhelyezhetők, vagy a függelékben közölhetők a dolgozat végén.

A szakdolgozathoz csatolni kell egy nyilatkozatot, melyben a hallgató büntetőjogi felelőssége tudatában kijelenti, hogy szakdolgozatát kizárólag a feltüntetett források használatával és ő maga készítette.

1. Általános szempontok a szerkesztésben

1.1. A *hasznos oldalak* a dolgozat érdemi részét foglalják magukban. A hasznos oldalakat (és csakis azokat) oldalszámmal kell ellátni. Az érdemi részbe nem tartozik bele a címlap, az előszó, a tartalomjegyzék, az irodalomjegyzék, rövidítések jegyzéke, függelékek, képek (a szövegközi képek sem!), egyéb szemléltető anyagok (grafikonok, stb.).

1.2. *Alapbetűtípus és formátum:* A dolgozatot A/4-es lapra kell kinyomtatni, amelynek mindkét oldalát fel lehet használni. Az alapbetűtípus Times New Roman 12 pontos betűmérettel és másfeles sortávolsággal. Minden lap bal és jobb oldalon, fent és lent 2,5 cm-es margóval rendelkezik. Az oldalszám a lap alján, középen, arab számmal legyen feltüntetve. A bekezdések sorkizártak, 0,7 cm-es behúzással kezdődnek. Az ezektől az általános formai szempontoktól való esetleges eltérések a továbbiakban, a dolgozat egyes részeinek tárgyalásakor vannak feltüntetve.

1.3. *Héber szavak* írásához a BibleWorks betűkészletét kell használni. A héber betűk mérete főszövegben 16 pont, lábjegyzetben 12 pont. A bibliai héber szöveget – a szótári formaként megadott, nem mediae cérés vagy mediae hólemes ígertövek kivételével – ponttálva kell közölni. Héber és arámi nyelvű judaisztikai forrásszövegek (pl. idézetek a Targútból, a Talmudból vagy középkori zsidó írásmagyarázóktól) ponttáció nélkül is megadhatók.

1.4. *Görög szavak* írásához a BibleWorks betűkészletét kell használni.

1.5. *Helyesírási kérdésekben* az alábbi kiadványok az irányadók:

NAGY, E. – SZABÓ, ZS. (szerk.): Helyesírási szabályzat és szótár. Mai példákkal és a vonatkozó szabálypontok feltüntetésével. A Magyar Tudományos Akadémia helyesírási szabályzatának érvényben lévő 11. kiadása alapján, Budapest, Újhold Kiadó, 2004.

LACZKÓ, K. – MÁRTONFI, A.: Helyesírás (A Magyar Nyelv Kézikönyvtára 1), Budapest, Osiris Kiadó, 2006.

BAKOS, F. (szerk.): Idegen szavak és kifejezések szótára, Budapest, Akadémiai Kiadó, 1989.

2. Tartalomjegyzék

2.1. A tartalomjegyzék elsősorban az olvasó gyors és pontos tájékoztatására szolgál. Áttekinthető formában felsorolja az egyes fejezetek, alfejezetek, exkurzusok stb. címét, a megfelelő lapszámokkal. A tartalomjegyzék egy- vagy kétszintű, s mint ilyen tartalmazza a dolgozat valamennyi fejezetét (és alfejezetét), valamint az adott fejezetek (és alfejezetek) kezdő oldalszámát. Amennyiben az áttekinthetőség ezt megköveteli, terjedelmesebb dolgozatok esetén a 3. szint alkalmazása is engedélyezett.

2.2. Az egyes fejezetek és alfejezetek felosztását a hagyományos szám- és betűkombinációval:

I.

II.

1.

a)

b)

III. stb.

vagy pedig decimális rendszerben végezhetjük el:

1.

2.

2.1.1.

2.1.2.

2.2.

3. stb.

A számokat szóköz nélküli pontok zárják le és választják el egymástól.

3. Rövidítések jegyzéke

Rövidítéseket elsősorban folyóiratok, sorozatok, lexikonok stb. esetében használunk. Itt elsősorban az adott országban kiadott folyóirat, sorozat, lexikon általánosan elfogadott rövidítéseit alkalmazzuk, illetve a nemzetközi tudományos élet által szentesített rövidítéseket. A legfontosabb rövidítések felsorolását ld. a mellékletben.

4. Bevezetés

Az „előszóval” ellentétben a „bevezetés” a dolgozat szerves része. A hallgató itt közelíti meg első ízben a témáját, felvázolja a témakörben rejlő problematikát, a megoldandó feladatokat, beszámol munkamódszeréről, az egyes lépések egymásból következő, belső sorrendjéről. A „bevezetésnek” már címet is lehet adni, amely az olvasót segíti a tájékozódásban.

5. Főszöveg

5.1. A címek mérete első szintű cím (fejezetcím) esetében 16 pontos, másodszintű (alfejezet) cím esetében 14 pontos, harmadszintű cím esetében 12 pontos, az első és másodszintű cím félkövér, álló. A fejezetek és az alfejezetek címét követő első bekezdésnél nincs behúzás vagy tabulátorjel, a bekezdés első sora a lap szélén kezdődik. A fejezetek és az alfejezetek címe után nem áll sem pont, sem kettőspont.

5.2. A szövegen belüli *kiemelések* jelzése *dőlt betűkkel* történik.

5.3. Latin betűs, modern nyelvű *idézetek* lenti és fenti „kettős idézőjelben” állnak, nem dőlt betűkkel szedve, az idézet és az idézőjelek között nincs szóköz. Idézetben belüli idézet jelölésére befelé forduló »jelpárt« használunk. Az átvett szószerinti idézetek kiegészítéseit vagy szövegkihagyásait [kapcsos] zárójellel kell megjelölni¹:

„Amikor [Jézus] ezeket mondta, sokan hittek benne. Így szólt akkor Jézus [...]: »Ha ti megtartjátok az én igéimet, valóban tanítványaim vagytok.«” (Jn 8,30–31)

5.4. A főszövegben – a zárójeleken kívül – lehetőleg kerülni kell az általános *rövidítéseket*, azaz „század”, és nem „sz.”, „például”, és nem „pl.”, „illetve”, és nem „ill.”, „Ószövetség”, és nem „Ósz.” stb. Zárójelen belül az általános rövidítések használata (pl., sz., old., láb., ill. stb.)

¹ A kapcsos zárójel tehát erre és a pótoltt bibliográfiai adatok jelölésére van lefoglalva: a (zárójelen belüli /zárójel/ jelölésére) nyitó és záró jelként egyaránt a / ferde vonalat használjuk.

megengedett.

5.5. A főszövegben *idézett szerzők keresztnévét* magyar nevek esetében a családnév mögött, nem magyar/magyarosított nevek esetében a családnév előtt mindig teljesen ki kell írni, amennyiben az nem bibliográfiai leírásban áll:

Ahogy azt Rózsa Huba is hangsúlyozza, a formakritikai iskola atyjának Herrmann Gunkelt kell tekintenünk.

5.6. A forrás-hivatkozásokat minden esetben *lábjegyzetben* kell megadni. Csak az idézett bibliai részletek igehelyét szabad és kell zárójelbe téve, az idézet mögött, a főszövegben feltüntetni.

5.7. A lábjegyzeteket folyamatos, arab számozással kell ellátni.

5.8. Amennyiben a lábjegyzet az egész mondatra, illetve bekezdésre vonatkozik, a lábjegyzet *indexszámát* a mondatot lezáró írásjel mögé, szóköz nélkül kell illeszteni.¹ Ha a lábjegyzet a mondaton belül csak egy szóra, illetve kifejezésre érvényes, akkor az indexszám szóköz nélkül közvetlenül az érintett szakasz utolsó szava mögött², de még az utána következő írásjel előtt áll. Két vagy több lábjegyzet nem állhat közvetlenül egymás után (sem így¹²³, sem így^{1.2.3}, sem így^{1.2}).

5.9. A *bibliai igehelyek írásmódja* a Revideált Új Fordítású Biblia 2014-es kiadását követi.

5.9.1. A bibliai könyv nevének rövidítése után nem áll pont (Józs, Bír, Ézs), a számozott bibliai könyvek esetében az arab könyvszám és a rövidítés között nincs szóköz (3Móz, 1Sám, 2Kir, 1Krón).

5.9.2. A fejezet- és versszámok arab számok, a kettő között szóköz nélkül vessző áll, a versszám mögött nincsen pont (Ézs 1,9).

5.9.3. Több, nem ugyanabból a fejezetből származó igehelyet pontosvessző és mögötte szóköz választ el, egy könyvből több igehely esetében a bibliai könyv rövidítése csak egyszer szerepel (Józs 15,2; 21,4; Bír 3,12; 12,11).

5.9.4. Egy fejezeten belül több vers számát szóköz nélküli pont választja el, a fejezetszámot ekkor csak egyszer írjuk ki (Ézs 6,2.4.11; Jer 2,3.8).

5.9.5. Hosszabb szakaszok kezdő és záró versszáma között nagyköjtőjel³ áll, sem a nagyköjtőjel előtt, sem mögötte nem áll szóköz: Józs 15,1–12; Bír 3,12–14; 2Sám 24,3–1Kir 2,25).

5.9.6. Egész fejezetre versszámok nélkül utalunk (Ézs 48,2.12; 50; 55).

5.9.7. A „k.” és „kk” rövidítés használata nem megengedett. Tehát nem Józs 15,1k. – hanem Józs 15,1–2, nem Józs 15,1kk – hanem Józs 15,1–12.

5.10. A *bibliai személy- és földrajzi nevek* helyesírása a Revideált Új Fordítású Biblia 2014-es kiadását követi. Történelmi személyek neve esetében, amennyiben a Bibliában is

²Elérhető: Ctrl + a Mínusz jel a billentyűkészlet számai között, illetve Beszúrás – Szimbólumok – Különleges karakterek – Gondolatjel.

előfordulnak, szintén e kiadvány helyesírását kell követni, az adott név első előfordulása után (normál) zárójelben lehet (de nem kötelező) megadni az adott név történelemtudományban meghonosodott, eltérő változatát.

6. Lábjegyzet-szöveg

6.1. A főszövegben idézett források bibliográfiai adatait lábjegyzetben adjuk meg. Ugyancsak lábjegyzetben kell közölni azokat az észrevételeket, amelyek a főszöveg gondolatmenetét érdemileg nem befolyásolják, de annak folyamatos olvasását közbevetés-jellegük miatt megnehezítenék. Egyazon lábjegyzetben e két típusú információ természetesen együttesen is szerepelhet.

6.2. *Alapbetűméret és formátum:* Times New Roman, 10 pontos betűméret. A bekezdések formátuma: Sorkizárt, Függő 0,4 cm, Normál sortávolság. Minden lábjegyzetet egy mondatvégi írásjel zár le.

6.3. Mivel minden dolgozatnak irodalomjegyzéket is kell tartalmaznia, a lábjegyzetekben az egyes publikációkra *csak rövid formában*, azaz a szerző családnévével, a publikáció címéből vett rövid részlettel, a kiadás évével és az oldalszámmal hivatkozunk. A teljes bibliográfiai adatokat tehát – a szakfolyóiratok kiadói gyakorlatától eltérően – az első idézés során sem kell kiírni!

6.3.1. A *szerző családnéve* KISKAPITÁLIS formátumban áll.³ Nem magyar nevek esetében a nemességre utaló „von, van, Graf” stb. szavakat a családnév előtt, attól vesszővel le nem választva, szintén KISKAPITÁLIS formátumban írjuk (pl.: VON RAD). Több szerző közös publikációja esetén a szerzők családnévét szóközők nélkül, nagyköötőjellel⁴ kapcsoljuk egymáshoz (pl.: CZEGLÉDY–HAMAR–KÁLLAY)⁵.

6.3.2. A szerző(k) neve mögött kettőspont és egy szóköző áll, majd nem dőlt betűvel szedve a cím rövid (1–3 szavas) és jellemző részlete (lehetőleg a cím elejéről, névelő nélkül), ezután vessző nélkül (normál) zárójelben következik az adott publikáció megjelenésének éve, e mögött ismét vessző, szóköző, majd az oldalszám áll. Amennyiben a lábjegyzet az oldalszámmal ér véget, a lábjegyzetet pont zárja:

¹¹ BARTLETT: Maccabees (1973), 17.

6.3.3. Az „o.”, „old.”, stb. rövidítések és a kiírt „oldal”, „oldalak” szavak az oldalszámok előtt és mögött is mellőzendők.

6.3.4. Ha az idézet szövege a forrásmunka nem egyetlen oldalán olvasható, akkor az idézet kezdő és záró oldalszámát is meg kell adni, mindig teljesen kiírva. A két oldalszám között szóközők nélkül nagyköötőjel⁶ áll (tehát 48–49, nem pedig: 48–9 vagy 48k.; 212–237, nem pedig: 212–37 vagy 212kk). Az oldalszám után nincs pont, kivéve, ha ez a pont

³ Elérhető: Formátum – Betűtípus – KISKAPITÁLIS, tehát NEM csupa nagybetű!

⁴ Elérhető: Ctrl + a Mínusz jel a billentyűkészlet számai között, illetve Beszúrás – Szimbólumok – Különleges karakterek – Gondolatjel.

⁵ Így járunk el három névig, a kérdéshez részletesebben lásd a 7.18. pont alatt.

⁶ Elérhető: Ctrl + a Mínusz jel a billentyűkészlet számai között, illetve Beszúrás – Szimbólumok – Különleges karakterek – Gondolatjel.

az egész lábjegyzetet lezáró írásjel.

6.3.5. Egy műből több, nem egymást követő oldal, illetve szakasz oldalszámát a hivatkozásban szóköz nélküli pont választja el egymástól.

6.4. Egyazon lábjegyzeten belül *több publikáció adatait* pontosvessző és szóköz választja el egymástól. Egy szerzőnek több lehivatkozott írása mindig egymás mögött áll, ezek esetén a nevet csak az első publikáció előtt írjuk ki, az összes többi esetben a nevet az uő = 'ugyanő' rövidítés helyettesíti:

¹¹ BARTLETT: Maccabees (1973), 14.17–18; TIMPE: Vertrag (1974), 16–27; KAISER: Jesaja 1–12 (1981), 157; uő: Grundriss der Einleitung II. (1994), 52.55; SOGGIN: Bevezetés (1999), 17–44.

6.5. A lábjegyzetekben használható gyakoribb rövidítések:

i. m., (a két kisbetű után pont, közöttük szóköz, utána vessző, majd egy szóköz és az oldalszám): Ha az előző lábjegyzetben csak ugyanez a forrásmű szerepelt, de annak most egy *másik oldalára* hivatkozik a szerző. Az „i. m.” rövidítés előtt tehát sem a szerző nevét, sem a cím részletét nem kell újra megadni, utána viszont mindig oldalszám áll:

¹¹ SOGGIN: Bevezetés (1999), 265–271.

¹² i. m., 54.

uo. (a két kisbetű szóköz nélkül egybeírva, utána pont): Ha az előző lábjegyzetben csak ugyanez a forrásmű szerepelt, és annak most is *az ott megadott oldalára/oldalaira* hivatkozik a szerző. Az „uo.” rövidítés előtt tehát sem a szerző nevét, sem a cím részletét nem kell megadni, és mögötte értelemszerűen oldalszám sem áll:

¹¹ WEISER: Jeremiah (1981), 67.

¹² uo.

Egyéb, gyakoribb rövidítések:

l. = lásd, lábj. = lábjegyzet, o. = oldal, pl. = például, stb. = és a többi (a csupa vesszős felsorolás végén nem kell elé vessző), vö. = vesd össze

6.6. Nemzetközi periodikák, sorozatok és lexikonok rövidítéseire lásd a mellékletet. Magyar teológiai kiadványok esetében kerülni kell a rövidítéseket.

6.7. Digitális adathordozók lehivatkozása

6.7.1. Ha egy mű előbb nyomtatott formában, majd digitalizált változatban is megjelent, akkor a digitalizált változatot csak akkor szabad használni és a lábjegyzetben lehivatkozni, ha az eredeti, nyomtatott változat Magyarországon nem elérhető.

6.7.2. Amennyiben egy nyomtatásban megjelent mű digitalizált változata feltünteti az eredeti oldalszámokat, úgy az használható és lehivatkozható: ilyenkor a lábjegyzetben nem kell feltüntetni, hogy a szerző a digitális változatot használta (pl. Encyclopaedia Judaica).

6.7.3. Amennyiben a kiadvány digitalizált változata vagy egy digitális (CD-n forgalomba hozott vagy az Interneten közzétett) kiadvány nem tünteti fel az oldalszámokat, és a kiadvány lehivatkozása nem mellőzhető, úgy a lábjegyzetben az oldalszámot a „–

digitalizált változat.”, illetve a „– digitális kiadvány.” formula helyettesíti.

6.8. *Forrás-hivatkozást* természetesen a *lábjegyzet folyamatos szövegében* is elhelyezhetünk. A hivatkozást a folytatódó mondat többi részétől vessző választja el (az oldalszám mögé ilyenkor sem kerül pont), a mögötte kezdődő új mondatról pedig a szükséges mondatvégi írásjel:

¹¹ WEISER: Jeremiah (1981), 67, szerint a próféta ezen a helyen...

¹² Másképp vélekedik erről WEISER: Jeremiah (1981), 69, aki szerint a próféta ezen a helyen...

¹³ WEISER: Jeremiah (1981), 74, hasonlóan, bár kissé árnyaltabban SOGGIN: Bevezetés (1999), 310.

¹⁴ WEISER: Jeremiah (1981), 67. Hasonlóan, bár kissé árnyaltabban SOGGIN: Bevezetés (1999), 310, aki szerint...

7. Irodalomjegyzék

7.1. Minden dolgozatot a „Felhasznált irodalom” fejezetcím alatt irodalomjegyzék zár, amely tartalmazza valamennyi, a dolgozat megírásához felhasznált és lábjegyzetben le is hivatkozott mű bibliográfiai adatait. Általában is, de nagyobb lista esetében szükséges a felhasznált irodalom alcsoportokra osztása. Ilyen lehet például:

- I. Források, szövegkiadások
- II. Segédeszközök (szótárak, lexikonok, nyelvtanok stb.)
- III. A témával kapcsolatos kommentárok, monográfiák
- IV. Egyéb tanulmányok, lexikoncikkek
- V. Interneten található tanulmányok

7.1.1. Művek, melyeket a szerző ugyan tanulmányozott, de végül lábjegyzetben nem hivatkozott le, nem kerülhetnek bele az irodalomjegyzékbe.

7.1.2. Az Ó- és az Újszövetség eredeti nyelvű kiadásait az irodalomjegyzékbe fel kell venni.

7.1.3. Magyar és a modern nyelvű bibliakiadásokat az irodalomjegyzékbe nem kell felvenni – akkor sem, ha a bibliai idézetek forrásaként lábjegyzetben meg lettek jelölve. Kivétel: Ha az adott kiadásból nem a Biblia szövegét, hanem annak egyéb részletét (pl. az előszót, a bibliai szöveghez fűzött magyarázatot, lábjegyzetet vagy az adott kiadványban szereplő mini-lexikont) idézzük.

7.2. Az irodalomjegyzékben a publikációk a szerző elől álló *családneve alapján* a magyar ábécé szerinti *betűrendben* követik egymást. Ha egy szerzőnek több publikációja is szerepel a jegyzékben, akkor a szerző nevét valamennyi publikáció előtt kiírjuk, a publikációk pedig a megjelenésük időpontjának alapján állítjuk növekvő sorrendbe; ha ez nem elégséges a besoroláshoz, akkor az ugyanabban az évben megjelent írásokat a címük alapján betűrendbe rendezzük.

7.3. Az irodalomjegyzékben minden publikáció *önálló bekezdést* alkot, melyet egy pont zár le. A bekezdés formátuma: Függő 1,25. A publikációk adatai előtt sem sorszám, sem pont, sem kötőjel vagy egyéb díszítő jelzés nem áll.

7.4. A szerzők *családnevét* teljesen ki kell írni, a *keresztnevet* pedig a név első betűjére le kell rövidíteni (Ágnes = Á., Zsolt = ZS., Christopher = CH., Heinz-Joseph = H.-J.).

7.4.1. Magyar és nem magyar nevek esetében is mindig a családnév áll elől, e mögött, vesszővel és szóközzel elválasztva áll a lerövidített keresztnév, illetve több keresztnév esetén annyi, amennyi az idézett publikációban kiírva vagy lerövidítve szerepel.

7.4.2. A név formátuma: KISKAPITÁLIS.⁷ A szerző neve mögött kettőspont áll.

7.4.3. Nem magyar nevek esetében a nemességre utaló „von”, „van”, „Graf” stb. szavak a keresztnév rövidítése mögött, attól vesszővel le nem választva állnak, s így a betűrend megállapításához nem vesszük őket figyelembe (tehát: RAD, G. VON: – nem pedig: VON RAD, G.).

7.5. A szerző nevét követi a publikáció *címe*, illetve szükség szerint, attól ponttal és szóközzel elválasztva az alcíme. A címet (illetve ha az alcím követi, az alcímet) vessző zárja le.

7.6. *Ha az idézett mű önálló kiadvány*, akkor annak címét, és ha van, alcímét dőlt betűvel szedjük.

7.7. Ha nem önálló kiadványról, hanem egy *gyűjteményes kötetben megjelent publikációról* van szó (újság- vagy folyóiratcikk, könyvfejezet, lexikon-szócikk stb.), az adott publikáció címét nem szedjük dőlt betűvel: ebben az esetben ugyanis majd a publikációt tartalmazó kiadvány címe lesz így megjelölve.

7.8. *Ha a mű egy sorozat tagja*, akkor a sorozat neve és a mű kötetszáma a cím/alcím mögött áll (normál) zárójelben, a címet lezáró vessző ilyenkor a zárójel mögé kerül. Rangos és közismert sorozatok esetében a sorozat nevét rövidítve is meg lehet adni. A nemzetközi teológiai sorozatok rövidítései esetében az ²IATG rendszerét kell követni:

WEISER, A.: Das Buch Jeremia. Kapitel 1–25,14 (ATD 20), ...

7.9. A publikáció címét a kiadás helye, ettől vesszővel elválasztva a kiadó nevének rövid formája⁸, ezt, attól ismét vesszővel elválasztva a kiadás éve követi. Amennyiben a kiadás évét nem követi oldalszám, mögé az adott publikáció adatait lezáró pont kerül:

SOGGIN, J. A.: Bevezetés az Ószövetségbe (eredeti címe: Inroduzione all’Antico Testamento, ⁴1987), Budapest, Kálvin János Kiadó, 1999.

7.10. *Nem első kiadás* esetén a használt kiadás számát a megjelenés éve előtt kisebb, megemelt arab számmal kell jelezni. (Méret: 10 pont, Elhelyezés: emelt, Emelés mértéke: 2 pont). Az első kiadás évszámát nem kell feltüntetni⁹:

WEISER, A.: Das Buch Jeremia. Kapitel 1–25,14 (ATD 20), Göttingen, Vandenhoeck & Ruprecht, ⁸1981.
ZENGER, E. – FABRY, H.-J. – BRAULIK, G. et al. (Hg.): Einleitung in das Alte Testament, Stuttgart, Kohlhammer, ⁶2006.

⁷ Elérhető: Formátum – Betűtípus – KISKAPITÁLIS, tehát a név formátuma NEM csupa nagybetű!

⁸ Mivel olyan hivatalos jegyzék, amely a kiadók nevének rövid nevét megadná, nem létezik, így a szakirodalomban elterjedt rövid formákat tudjuk csak követni. Ingadozás természetesen ezen a téren is előfordul, lásd hol „Kálvin Kiadó”, hol „Kálvin János Kiadó”. Az alapelv az, hogy 1) A rövid név a kiadó egyértelmű beazonosításához elégséges legyen, és hogy 2) Ugyanazon a dolgozaton belül mindig ugyanazt a formát használjuk.

⁹ A lexikonok nem első kiadásaihoz lásd lentebb, az 7.17. pont alatt.

7.11. *Reprint kiadványok* esetében az irodalomjegyzékben az eredeti megjelenés adatait kell feltüntetni, majd a kiadás évét lezáró pont mögött, (normál) zárójelben kell megadni a reprint kiadás helyét, kiadóját és évét a szokott módon. Ezeket az adatokat a „reprint:” formula vezeti be:

BLAU, L.: Az óhéber könyv. A héber bibliakánon: adalék az ókori kultúrtörténethez és a bibliai irodalomtörténethez, Budapest, Budapesti Rabbiképző-Intézet, 1902. (reprint: Budapest, Logos, 1996. /Historia Judaica 2/)

7.12. A kiadás éve mögött a publikáció *kezdő és záró oldalszámát* is meg kell adni, ha az könyvfejezetként¹⁰, lexikon-szócikként, gyűjteményes tanulmánykötetben (Festschrift, évkönyv, értesítő, konferenciakötet stb.), folyóiratban, heti- vagy napilapban jelent meg.

7.12.1. Ilyenkor a kiadás éve mögött vessző áll (2009, nem pedig ponttal és vesszővel: 2009.,).

7.12.2. A kezdő oldalszámhoz a záró oldalszámot szóközök nélkül nagyköötőjel¹¹13 kapcsolja, a záró oldalszámot is mindig teljesen ki kell írni. Tehát 48–49, nem pedig: 48k. Vagy 48– 9; 212–238, nem pedig: 212kk vagy 212–38.

7.12.3. A záró oldalszám után pont áll, az „oldal”, „oldalak” szavak, illetve az „o.” stb. rövidítések kiírását az oldalszám előtt és mögött egyaránt mellőzni kell.

7.13. Könyvfejezetként, lexikon-szócikként, gyűjteményes tanulmánykötetben, folyóiratban, heti- vagy napilapban megjelent írások esetén a címet lezáró vessző után a megjelenés helyét az „in:” (kis kezdőbetűvel, mögötte kettőspont) formula vezeti be.

7.14. *Folyóiratok* esetében a folyóirat dőlttel szedett (és az „in:” formulával bevezetett) címe után az eredeti írásmódtól függetlenül, mindig arab számmal a folyóirat évfolyamát kell megadni, ezt követi vessző nélkül, zárójelben a megjelenés éve, ezt pedig, vessző és szóköz után, a publikáció kezdő és záró oldalszáma.

7.14.1. Amennyiben a folyóirat egy évben kiadott füzetei folyamatos oldalszámozást használnak, az idézett füzet számát nem kell feltüntetni.

7.14.2. Rangos és közismert, nemzetközi folyóiratok esetében a folyóirat nevét rövidítve is meg lehet adni. A rövidítést nem szedjük dőlt betűvel. A nemzetközi teológiai folyóiratok rövidítéseire lásd a mellékletet. Magyar teológiai folyóiratok esetében kerülni kell a rövidítéseket:

..., in: ZKG 90 (1979), 253–292.

..., in: Theologiai Szemle 52 (2008), 64–77.

7.15. Könyvfejezetként, lexikon-szócikként vagy gyűjteményes tanulmánykötetben megjelent publikációknál a megjelenés helyeként (az „in:” formulával bevezetve) előbb *a szerkesztő nevét* adjuk meg Kiskapitális formátum nélkül, ezt zárójelben a kötet nyelvétől függően, annak írásmódját követve a „(szerk.)”, „(ed.)”, „(Hg.) / (Hrsg.)” stb. rövidítés áll. A rövidítést

¹⁰ Ide tartoznak azok a kommentár-kötetek is, amelyekben az egyes bibliai könyveket nem ugyanaz a szerző kommentálta. Ilyen például a Jubileumi kommentár vagy a Jeromos Bibliakommentár kötetei.

¹¹ Elérhető: Ctrl + a Mínsz jel a billentyűkészlet számai között, illetve Szimbólumok – Különleges karakterek - Gondolatjel.

lezáró zárójel mögött, szóköz nélkül egy kettőspont áll, ezt követi a kötet dőlt betűvel szedett címe, majd a többi bibliográfiai adat a már ismertetett módon:

FRÖHLICH, I.: Történetírás és történeti legendák a Hasmóneus-korban (1–2 Makkabeusok, Judit), in: Xeravits, G. – Zsengellér, J. (szerk.): Szövetségek erőterében. A deuterokanonikus irodalom alapvető kérdései (Deuterocanonica 1), Budapest, L'Harmattan Kiadó, 2004, 69–82.

7.16. A lexikon-szócikkek önálló publikációnak számítanak, ezért minden idézett szócikket külön, a szerző nevével, a szócikk címének megadásával és a forráshely pontos feltüntetésével kell lehivatkozni. Ha a lexikon a szócikk szerzőjének családnevét rövidítve hozza, akkor azt fel kell oldani (lásd általában ehhez az adott lexikont). Amennyiben a lexikon egyetlen szerző munkája, nevét a szerző nevéként adjuk meg, a kötet szerkesztőjeként pedig az „uő” rövidítéssel utalunk rá. A szócikkek címét a megszokott módon írjuk: a bevezető „Art.” vagy „Szócikk:” jelölés mellőzendő, a cím előtt és után itt sem áll idézőjel:

HAAG, H.: Hadijelvén, in: uő (szerk.): Bibliai Lexikon (eredeti címe: Bibel-Lexikon, ²1968), Budapest, Szent István Társulat, 1989, 526–527.

SZABÓ, CS.: Átok, in: Bartha T. (szerk.): Keresztyén Bibliai Lexikon. 1. kötet, Budapest, Kálvin János Kiadó, 1993, 136–137.

7.17. Rangos és *közismert* lexikonok esetében a lexikon nevét rövidítve, a szerkesztő(k) nevét, a kiadás helyét és a kiadó nevét mellőzve is meg lehet adni. Teológiai lexikonok rövidítésében az ²IATG rendszerét kell követni. Az arab kötetszámot ilyenkor vessző nélkül írjuk a rövidítés mögé, ezt követi (normál) zárójelben az adott kötet megjelenésének évszáma, majd egy vessző és szóköz után a szócikk kezdő és záró oldalszáma. Több kiadást megért lexikon esetében a használt kiadás számát a rövidítés előtt, azzal egybeírva, kisebb és megemelt arab számmal jelöljük (Méret: 10 pont, Elhelyezés: emelt, Emelés mértéke: 2 pont):

..., in: TRE 31 (2000), 23–42.

..., in: ⁴RG 3 (2005), 1138–1139.

7.18. *Több szerző, szerkesztő vagy megjelenési hely esetén* háromig minden nevet ki kell írni, az egyes adatokat előtte és mögötte is szóközzel írt nagyköjtőjel¹² választja el egymástól. Háromnál több, azonos bibliográfiai adat esetében az első hármat kell kiírni, a többit a vesszővel le nem választott „et al.” = ’és mások/és máshol’ rövidítéssel kell lerövidíteni. A nevek sorrendjében a kiadványban szereplő sorrendet kell megtartani:

GERTZ, J. CH. – WITTE, M. – SCHMID, K. et al. (Hg.): ...

..., Berlin – New York – Frankfurt a. M. et al., de Gruyter, 2009.

7.19. *Hiányzó*, az adott publikációban fel nem tüntetett *bibliográfiai adatot* a megfelelő helyen [kapcsos] zárójelben kell pótolni. Több, egymást követő bibliográfiai adat hiánya esetén a kapcsos zárójelet csak egyszer használjuk, ebbe illesztve bele, a fentebb megadott írásmódnak megfelelően, valamennyi adatot. Amennyiben az adat nem pótolható, akkor ezt a tényt ugyancsak kapcsos zárójelben, a „hely nélkül”, „évszám nélkül” stb. formulával kell jelezni.

7.20. Levéltári és irattári dokumentumok esetén előbb dőlt betűvel az adott lelőhely hivatalos nevét írjuk ki, majd attól vesszővel elválasztva az idézett dokumentum azonosításához

¹² Elérhető: Ctrl + a Míusz jel a billentyűkészlet számai között, illetve Beszúrás – Szimbólumok – Különleges karakterek – Gondolatjel.

szükséges adatokat, ez utóbbiak írásához az illető levéltár és irattár saját hivatkozási módját kell mérvadónak tekinteni:

Ráday Levéltár, Bányai László-hagyatéka: C/189. fond.

Magyar Országos Levéltár Jelenkori Gyűjtemény, Belügyminisztérium, Erdei Ferenc-iratok, Erdélyi anyag (XIX-B-1-h).

Magyar Országos Levéltár Jelenkori Gyűjtemény, Belügyminisztérium, a Törvényelőkészítő Osztály iratai (XIX-B-1-c).

7.21. Digitális adathordozók

7.21.1. Ha egy mű előbb nyomtatott formában, majd digitalizált változatban is megjelent, akkor a digitalizált változatot csak akkor szabad használni és az irodalomjegyzékben feltüntetni, amelyben az eredeti, nyomtatott kiadvány Magyarországon nem elérhető.

7.21.2. Amennyiben a digitalizált változat feltünteti az eredeti oldalszámokat, úgy (sem a lábjegyzetben, sem) az irodalomjegyzékben nem kell megadni, hogy a szerző a digitális változatot használta (pl. Encyclopaedia Judaica).

7.21.3. Amennyiben a digitalizált változat nem tünteti fel az eredeti oldalszámokat, úgy az irodalomjegyzékben előbb a szokott módon meg kell adni valamennyi fellelhető bibliográfiai adatot, azokat egy ponttal kell lezárni, majd mögé a „– digitalizált változat.” formulát kell illeszteni.

7.21.4. A nyomtatásban meg nem jelent, CD-n forgalomba hozott publikációk esetében az irodalomjegyzékben előbb a szokott módon meg kell adni valamennyi fellelhető bibliográfiai adatot, azokat egy ponttal kell lezárni, majd mögé a „– digitális kiadvány.” formulát kell illeszteni.

7.21.5. A nyomtatásban meg nem jelent, Internetről letöltött publikációk esetében az irodalomjegyzékben előbb a szokott módon meg kell adni valamennyi fellelhető bibliográfiai adatot, azokat egy ponttal kell lezárni, majd mögé a „– digitális kiadvány, elérhető:” formulát kell illeszteni. E mögött meg kell adni az adott Internet-címet, majd, ettől vesszővel elválasztva, a „letöltés dátuma:” formulával bevezetve a letöltés (= utolsó használat) időpontját (év, kiírt hónapnév, nap):

BAUMANN, G.: Züchtigen (letzte Änderung: April 2009), in: Bauks, M. – Koenen, K. (Hg.): Das wissenschaftliche Bibellexikon im Internet (WiBiLex). Alttestamentlicher Teil. – digitális kiadvány, elérhető: <http://www.bibelwissenschaft.de/wibilex/das-bibellexikon/details/quelle/WIBI/referenz/35514///cache/9524219a87/>, letöltés dátuma: 2009. december 4.

7.22. Példák:

Könyvek

BARTLETT, J. R.: The First and Second Books of the Maccabees (The Cambridge Bible Commentary), Cambridge, Cambridge University Press, 1973.

CROSS, F. M. – TALMON, S. (ed.): Qumran and the History of the Biblical Text, Cambridge, Harvard University Press, 1975.

DOBBELER, S. VON: Die Bücher 1 und 2 Makkabäer (NSK – AT 11), Stuttgart, Verlag Katholisches Bibelwerk, 1996.

- DOMMERSHAUSEN, W.: 1 Makkabäer. 2 Makkabäer (NEB – AT 12), Stuttgart, Verlag Katholisches Bibelwerk, 21995.
- HAUSMANN, J.: Ruth (Kréné 6), Budapest, Új Mandátum Könyvkiadó, 2006.
- KÁKOSY, L.: Ré fiai. Az ókori Egyiptom története és kultúrája, Budapest, Osiris Kiadó, 21993.
- RÓZSA, H.: Az Ószövetség keletkezése. Bevezetés az Ószövetség könyveinek irodalom- és hagyománytörténetébe, 1. kötet, Budapest, Szent István Társulat, [1996].
- SOGGIN, J. A.: Bevezetés az Ószövetségbe (eredeti címe: Introduzione all'Antico Testamento, 41987), Budapest, Kálvin János Kiadó, 1999.
- WEIL, G. E. (ed.): Massorah Gedolah iuxta codicem Leningradensem B 19a, Vol. I: Catalogi. BHS pars altera, Rome, Pontificium Institutum Biblicum, 1971.
- WEISER, A.: Das Buch Jeremia. Kapitel 1–25,14 (ATD 20), Göttingen, Vandenhoeck & Ruprecht, ⁸1981.
- ZENGER, E. – FABRY, H.-J. – BRAULIK, G. et al. (Hg.): Einleitung in das Alte Testament, Stuttgart, Kohlhammer, 62006.

Könyvfejezetek

- BEENTJES, P. C.: Canon and Scripture in the Book of Ben Sira, in: Sæbø, M. (ed.): Hebrew Bible/Old Testament. The History of its Interpretation, Vol. 1/2: The Middle Ages, Göttingen, Vandenhoeck & Ruprecht, 2000, 591–605.
- DELCOR, M.: The Apocrypha and Pseudepigrapha of the Hellenistic Period, in: Davies, W. D. – Finkelstein, L. (ed.): The Cambridge History of Judaism, Vol. 2: The Hellenistic Age, Cambridge, Cambridge University Press, 1989, 409–503.
- FRÖHLICH, I.: Történetírás és történeti legendák a Hasmóneus-korban (1–2 Makkabeusok, Judit), in: Xeravits, G. – Zsengellér, J. (szerk.): Szövetségek erőterében. A deuterokanonikus irodalom alapvető kérdései (Deuterocanonica 1), Budapest, L'Harmattan Kiadó, 2004, 69–82.
- KARASSZON, D.: A Zsoltárok könyvének magyarázata, in: [szerk. nélkül]: Jubileumi Kommentár. A Szentírás magyarázata, 2. kötet: Az Ószövetség könyveinek magyarázata. Zsoltárok könyve–Malakiás, Budapest, Kálvin János Kiadó, 21995, 541–640.
- MCELENEY, N. J.: 1–2 Maccabees, in: Brown, R. – Fitzmyer, J. A. – Murphy, R. E. (ed.): The Jerome Biblical Commentary, Vol. 1, London – Dublin – Melbourne, Prentice-Hall, 1970, 461–486.

Folyóiratban, heti- vagy napilapban megjelent közlemények

- A. MOLNÁR, F. – KUSTÁR, Z.: A gyapjú szó a 72. zsoltár korai fordításaiban, in: Magyar Nyelv 100 (2004), 340–345.
- ARENHOEVEL, D.: Die Eschatologie der Makkabäerbücher, in: TThZ 72 (1963), 257–269.
- GREENBERG, M.: The Stabilization of the Text of the Hebrew Bible, reviewed in the Light of the Biblical Materials from the Judean Desert, in: Journal of the American Oriental Society 76 (1956), 157–167 = in: Leiman, S. Z. (ed.): The Canon and Masorah of the Hebrew Bible: an Introductory Reader, New York, KTAV Publishing House, 1974, 298–326.
- HORSAI, E.: Az erkölcsi nevelés alapszabályai, in: Református Tiszántúl 17/5 (2009), 12–15.

- KUSTÁR, Z.: Karasszon Dezső emlékezetére, in: Reformátusok Lapja 52 (2008. november 16.), 7.
- PERES, I.: A vallástudomány a teológia spektrumában, in: Vallástudományi Szemle 4 (2008), 65–74.
- TIMPE, D.: Der römische Vertrag mit den Juden von 161. v. Chr., in: Chiron 4 (1974), 133–152.

Lexikon-szócikkek

- BAUMANN, G.: Züchtigen (letzte Änderung: April 2009), in: Bauks, M. – Koenen, K. (Hg.): Das wissenschaftliche Bibellexikon im Internet (WiBiLex). Alttestamentlicher Teil. – digitális kiadvány, elérhető: <http://www.bibelwissenschaft.de/wibilex/das-bibellexikon/details/quelle/WIBI/referenz/35514///cache/9524219a87/>, letöltés dátuma: 2009. december 4.
- DOCHHORN, J.: Vita Adae et Evae, in: 4RGG 3 (2005), 1138–1139.
- HAAG, H.: Hadijelvény, in: uő (szerk.): Bibliai Lexikon (eredeti címe: Bibel-Lexikon, 1968), Budapest, Szent István Társulat, 1989, 526–527.
- HAMAR, I.: Bírák, in: Bartha, T. (szerk.): Keresztyén Bibliai Lexikon, 1. kötet, Budapest, Kálvin János Kiadó, 1993, 200–201.
- SCHMUTTERMAYR, G.: Makkabäer/Makkabäerbücher, in: LThK 6 (2006), 1226–1230.
- STOCK, K.: Sitte/Sittlichkeit, in: TRE 31 (2000), 318–333.
- SZABÓ, CS.: Átok, in: Bartha T. (szerk.): Keresztyén Bibliai Lexikon, 1. kötet, Budapest, Kálvin János Kiadó, 1993, 136–137.

8. Egyebek

Minden egyéb, itt le nem szabályozott kérdésben (előírt oldalszám, előírt struktúra, az irodalomjegyzék tagolása, a dolgozat kötése és példányszáma, a plagizálás elleni záradék szükségessége és szövege stb.), az adott tanegység tanegység-leírása tekintendő mérvadónak.

PÁPAI REFORMÁTUS TEOLÓGIAI AKADÉMIA

AZ INTÉZET HIVATALOS MEGNEVEZÉSE

Az intézetvezető neve

A szakdolgozat címe

A szakdolgozat alcíme (amennyiben van)

A dolgozat készítőjének neve

A szak megnevezése

A dolgozat beadásának éve